

αίαν, ἐγερθέντες, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀχύρου καὶ τῶν ξύλων πατοῦντες, ἐξήλθομεν, καὶ εἶδομεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας πλῆθος ἐσχισμένων Γαλλικῶν στολῶν, καὶ μέλη ἀνθρώπινα, χεῖρας καὶ πόδας, ὧν λειπον οἱ ἰδιοκτῆται. Τοῦτο ἔρριπτεν ὑποπτον φῶς ἐπὶ τῶν ξύλων τοῦ κοιτῶνος ἡμῶν· καὶ ὅταν ἠρώτησα καὶ τοὺς ἄλλους τί ἐσκέπτοντο περὶ αὐτῶν, μοὶ ὡμολόγησαν ὅτι καὶ αὐτοὶ τὴν χθὲς, πρὶν ἢ κλείσωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὰ αὐτὰ εἶχον συλλογισθῇ ὡς κ' ἐγὼ, δηλαδὴ ὅτι αἱ δοκοὶ ἐκεῖναι ἦσαν... πτώματα! Οὐδεὶς ὁμῶς ἐτόλμησε ν' ἀνασηκώσῃ τὸ ἄχυρον, καὶ ἔμεινε τοῦτο μυστήριον.

ΙΘ'.

Οὕτως ἐπροχωροῦμεν κυριεύοντες τὸν τόπον βῆμα πρὸς βῆμα, καὶ πορθοῦντες πόλιν κατόπιν πόλεως. Παρήλθομεν τὸ Blois, πόλιν ἱκανῶς μεγάλην, ἔχουσαν ἀνάκτορον Φραγκίσκου τοῦ Α' ἐπὶ τοῦ Λείγηρος, καὶ ἐμείναμεν ἡμέρας τινὰς πολεμοῦντες ἐμπρὸς τοῦ Vendôme. Ἐπειτα δὲ σχεδὸν πάντοτε εἰς τὰς μάχας ταύτας ἔταττεν ἡμᾶς ἡ κακὴ ἡμῶν τύχη εἰς τὰς ἐφεδρείας, ὅπου εἵμεθα ἡναγκασμένοι νὰ μένωμεν ἐν ἀπραξίᾳ ἐκτεθειμένοι εἰς τὸ γαλλικὸν πῦρ, καθὼς οἱ Σπαρτιᾶται εἰς τὰς Πλαταιάς. Ὅστις μετέσχε τοῦ κατὰ τῶν Γάλλων πολέμου ἠξέυρει ὅτι ἡ κινδυνωδὲς ἔρα θέσις ἦτον ὀπίσω τῆς γραμμῆς μᾶλλον παρὰ ἐν αὐτῇ, διότι οἱ Γάλλοι, ὡς σκοπεύουσι, σέλλουσι τὰς

περισσότερας τῶν σφαιρῶν αὐτῶν πέραν τοῦ σκοποῦ.

Οἱ ἀγῶνες ἡμῶν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἦσαν ἐξ ἐκείνων οἵτινες προῦκάλουν τὸν πυρετόν. Μίαν ἐξ αὐτῶν, τοῦ Δεκεμβρίου τὴν 15^{ην}, ἀφ' οὗ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἔμεινα θερμαινόμενος εἰς τὸ πῦρ τῶν γαλλικῶν πυροβόλων, τὸ ἐσπέρας εὐρέθημεν πρὸ τῆς πόλεως Romainville, ἥτις ἦτον τοσοῦτον πλήρης, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ διέλθωμεν δι' αὐτῆς. Πλὴν δὲ τούτου, ἐπειδὴ ἡ μάχη δὲν εἶχε τελειώσει εἰσέτι, ἐκρίθη καλὸν νὰ μᾶς ἔχωσι προχείρους, δι' ὃ καὶ ἐμείναμεν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐκτὸς τῆς πόλεως. Λεπτὴ χιὼν ἔπιπτεν ἀπὸ σκοτεινοῦ τοῦ οὐρανοῦ, εἰς ὃν οὐδὲν ἄστρον ἐφαίνετο.

Εἰς τὴν δυσάρεστον ταύτην θέσιν ἐπεριμείναμεν ἐπὶ ἐξ ἢ ἐπτὰ ὥρας, μέχρι βαθείας νυκτός. Ἡ θερμὴ πρὸ πολλοῦ μοι εἶχεν ἐπέλθει μετὰ τοῦ ὀχληροτάτου τῶν νεύρων ἐρεθισμοῦ. Ἐν ᾧ τὸ ψῦχος ἦτον δριμύ, ἡ κεφαλὴ μου ἔκαιε, δίψα ἀνυπόφορος μοι ἐξήραινε τὸ στόμα, καὶ ἡ πίπτουσα χιὼν ἀνελύετο ἐπὶ τῆς γλώσσης μου ἦν τῇ ἔτεινον, καὶ ἥτις εὐθὺς ἐξηραίνετο πάλιν (1).

Ἐν τέλει μᾶς ἐδόθη ἡ διαταγὴ ν' ἀναχωρήσωμεν, καὶ διαβάντες διὰ τῆς πόλεως, εἰσῆλθομεν εἰς μικρὰν ὁδὸν ἄγουσαν διὰ τῶν ἀγρῶν. Τὸ ἔδαφος ὁμῶς ἦτον τοσοῦτον διάβροχον καὶ μαλακὸν, ὥστε αἱ ἡμίσεις τῶν

(1) Ἴδου τὰ προανακρούσματα τῆς ὀλεθρίας νόσου ἥτις μεχρι τέλους ἀνῆρπασε τὸν νεαρὸν συγγραφέα.

ἄμαξων ἡμῶν ἐκόλλησαν, καὶ δὲν ἐδυνάμεθα νὰ τὰς ἀνασπάσωμεν. Ἐγκατελείφθη λοιπὸν ἐκεῖ εἰς ἀξιωματικὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐγὼ μετὰ τοῦ λοχαγοῦ ὠδηγήσαμεν μετὰ μεγίστων κόπων τὰς λοιπὰς πέραν τῶν ἀγρῶν πρὸς τὸ χωρίδιον Villebougou, ὅπου ἐζητήσαμεν καὶ εὔρομεν σταύλους διὰ τοὺς ἵππους, καὶ οἱ στρατιῶται εὔρον δι' ἑαυτοὺς καταλύματα. Ἡμεῖς δ' ἐπορεύθημεν πάλιν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ χωρίου, πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἄμαξων ἃς μᾶς ἔστελλεν ὁ μείνας ὀπίσω ἀξιωματικὸς, καὶ περὶ ὧν ἐφροντίζομεν ἅμα ἔφθανον.

Τέλος δὲ, ἀφ' οὗ ἀνεχώρησε καὶ ὁ λοχαγός μου, καὶ διετέθη καὶ ἡ τελευταία ἄμαξα, ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω καὶ ἐγὼ εἰς ἀναζήτησιν κλίνης. Ἀλλ' ἦτον νύξ βαθεῖα, καὶ οὐδὲ ιδέαν εἶχον ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι. Ἐν ᾧ δ' ἐπορευόμην διὰ τῶν ὁδῶν ζητῶν θέσιν, κατ' ὀλίγον αἱ δυνάμεις μου ἤρχισαν νὰ μ' ἐγκαταλείπωσι, σκότος ἔχεῖτο περὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ τὰ γόνατά μου ἐκάμπτοντο ὥς ὑπὸ μέγα βάρος. Ἀλλ' ἐνθυμηθεὶς ὅτι ἐὰν ἔπιπτον ἐπὶ τῆς χιόνης, δὲν θὰ ἔβλεπον πλέον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, καὶ συλλέξας τὰς ἐναπολειπομένας δυνάμεις μου, διηυθύνθην πρὸς μικρὰν καλύβην, ὅπου ἅμα εἰσελθὼν, ἔπεσα ἀναίσθητος.

Πόσον καιρὸν ἔμεινα οὕτω δὲν ἤξεύρω· δὲν πιστεύω ὅμως νὰ ἦτον μακρός. Ἡ θερμότης μεγάλης πυρᾶς ἥτις ἔκαιεν ἐν τῇ καλύβῃ μ' ἐπανεφέρειν. Ἐκεῖ ἦσαν δύο τῶν ἡμετέρων στρατιωτῶν καὶ εἰς

χωρικός, καὶ οὗτοι μοὶ προσέφεραν ἄρτον καὶ ζωμὸν ζεστόν. Ἐξ αὐτῶν ἠρύσθην νέας δυνάμεις, καὶ εὐχαριστήσας αὐτοὺς διὰ τὰς φροντίδας των, ἐπανελάβα τὸν δρόμον μου μέχρις οὗ ἔφθασα εἰς τὴν κατοικίαν ἣτις εἶχε προσδιορισθῇ δι' ἡμᾶς.

Ἐκεῖ εἰσελθὼν, εἶδα εἰς μεγάλην αἴθουσαν καθήμενον πρὸ τῆς ἐστίας χωρικὸν μετὰ δύο θυγατέρων του. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἅμα μὲ εἶδε βαδίζοντα ἀβεβαίως διὰ κλονουμένου βήματος καὶ κάτωχρον, προσέδραμε, καὶ λαβοῦσά με ἐκ τῆς χειρὸς, μὲ ἠνάγκασε νὰ τὴν ἀκολουθήσω εἰς ἄλλο δωμάτιον, καὶ νὰ καθήσω εἰς τράπεζαν ὅπου ἦσαν παρατεθειμένα τινὰ αὐγὰ καὶ ἐν πινάκιον θερμοῦ γάλακτος. Ἄν καὶ αὐτὰ μοὶ ἐφαίνοντο ὥραϊα, ἡ ὄψις ὅμως τῆς κόρης ἦτον ὠραιότερα ἀκόμη. Ἡ καλλονὴ τῆς ἦτον οὐχὶ θαυμασία, ἦτον καταπληκτικὴ, τοῦ λεγομένου Ἰταλικοῦ ρυθμοῦ. Εἶχε βαθυμέλανας ἰούλους, μεγάλους ἐκφραστικούς ὀφθαλμοὺς, ὡς δύο καίοντας ἄνθρακας, καὶ μικρὰ ἐρυθρὰ χεῖλη. Μετὰ παιδικῆς ἀφελείας μὲ παρετήρει καταβροχθίζοντα τὰ αὐγὰ τῆς. Ἀφ' οὗ δ' ἐτελείωσα, ἔσφιξα τὴν χεῖρά της εἰς ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης, καὶ παρεδόθην εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, αἵτινες ἤδη πρὸ πολλοῦ ἐνέκλειον καὶ τὸν λοχαγόν μου ἐπὶ τοῦ ἀχύρου. Τὴν δ' ἐπιούσαν δὲν εἶδα πλέον τὴν νέαν, ἣτις, ὡς μοὶ ἐφάνη, μὲ ἀπέφευγεν, ὡς ἐννοήσασα ποίαν μοὶ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν, καὶ ὡς φοβουμένη αὐτήν.